

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/81/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5814200167
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5814200167.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Urbanovej a členov Mgr. Andreja Kekelyho a JUDr. Martiny Mochnáčovej, v právnej veci žalobcov: 1a/ T. C., nar. XX.XX.XXXX, C. Y. XXXX/XX, XXX XX S. (ako právna nástupkyňa pôvodnom žalovanom v rade 1/ U. O., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom P. XX/XX, XXX XX S., zomrelom dňa XX.XX.XXXX), 2/ Q. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. Q. XX/XX, XXX XX S., 3a/ F. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. Q. XX/XX, XXX XX S., 3b/ mal. S. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. Q. XX/XX, XXX XX S., 3c/ mal. P. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. Q. XX/XX, XXX XX Tvrdošín, 3d/ mal. P. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. Q. XX/XX, XXX XX S., (ako právni nástupcovia po pôvodnom žalovanom v rade 3/ P. O., naposledy bytom A. Q. XX/XX, XXX XX S., zomrelom dňa XX.XX.XXXX), 4/ N. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. W. XX/X, XXX XX M., 5/ P. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XX/X, XXX XX S., 6/ P. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. XXX/XXX, XXX XX S., 7/ F. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. Q. XX/XX, XXX XX S., všetci žalobcovia právne zastúpení spoločnosťou: JUDr. Dušan Serek, advokátska kancelária, s. r. o., so sídlom Nová Doba 489/15, 027 43 Nižná, pracovisko Hattalova 373/3, 029 01 Námestovo, IČO: 47 258 781 proti žalovaným: 1/ Y. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XX, XXX XX X. M., 2/ X. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XXX, XXX XX X. M., 3/ Ing. P. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXXX/XX, XXX XX T. O., 4/ PhDr. P. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XXX, XXX XX X. M., 5/ Q. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX X. M. XX., 6/ S. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XXX, XXX XX X. M. 7/ S. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XXX, XXX XX X. M., 8/ H. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XXX, XXX XX X. M., 9/ Mgr. T. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XX, XXX XX X. M., 10/ P. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XX, XXX XX X. M., žalovaní v rade 1/ - 7/, 9/ a 10/ právne zastúpení spoločnosťou: Advokátska kancelária SLAMKA & Partners, s. r. o., so sídlom Radlinského 1735/29, 026 01 Dolný Kubín, IČO: 50 120 000, o určenie, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené vecným bremenom, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 2C/1/2014-255 zo dňa 17. marca 2021, takto

rozhodol:

Odvolanie žalobcov proti výroku II. rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 2C/1/2014-255 zo dňa 17. marca o d m i e t a .

Rozsudok Okresného súdu Námestovo č. k. 2C/1/2014-255 zo dňa 17. marca 2021 vo výrokoch I. až IV. z r u š u j e a v e c v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd žalobu zamietol (výrok I.). Zároveň zamietol návrh na prerušenie konania (výrok II.). O trovách konania rozhodol tak, že žalovaní v rade 1/ až 7/, 9/ a 10/ majú proti žalobcom v rade 1a/ až 7/ spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok III.) a žalovanému v rade 8/ nárok na náhradu trov konania nepriznal (výrok IV.).

2. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, žalobou doručenou súdu dňa 08.01.2014 sa pôvodne žalobcovia v rade 1/ až 7/ (ďalej len „žalobcovia“) domáhali určenia, že nehnuteľnosti - pozemky zobrazené ako KN-C parcely č. 12091/12, trvalé trávne porasty o výmere 2652 m² a č. 12091/20, ostatné plochy o výmere 169 m², zapísané na LV č. XXX, k. ú. E., obec S., ďalej

ako KN-C parcely č. 12091/19, trvalé trávne porasty o výmere 2328 m² a č. 12091/22, ostatné plochy o výmere 169 m², zapísané na LV č. XXX, k. ú. E., obec S., ďalej ako KN-C parcely č. 12091/18, trvalé trávne porasty o výmere 3361 m² a č. 12091/21, ostatné plochy o výmere 169 m², zapísané na LV č. XXX, k. ú. E., obec S. nie sú zaťažené vecným bremenom spočívajúcim v práve zriadenia cesty a práve prechodu v rozsahu vyznačenom na GP č. 140/03 zo dňa 24.07.2003 v prospech vlastníkov nehnuteľností - pozemkov zobrazených ako KN-C parcely č. 12091/13, trvalé trávne porasty o výmere 15281 m² zapísanom na LV č. XXX, k. ú. E., obec S., KN-C parcely č. 12091/26, trvalé trávne porasty o výmere 2486 m² zapísanom na LV č. XXX, k. ú. E., obec S. KN-C parcely č. 12091/25, trvalé trávne porasty o výmere 3739 m² zapísanom na LV č. XXX, k. ú. E., obec S., KN-C parcely č. 12091/24, trvalé trávne porasty o výmere 1364 m² zapísanom na LV č. XXX, k. ú. E., obec S., KN-C parcely č. 12091/23, trvalé trávne porasty o výmere 2619 m² zapísanom na LV č. XXX, k. ú. E., obec S., KN-C parcely č. 12091/27, trvalé trávne porasty o výmere 2502 m² zapísanom na LV č. XXX, k. ú. E., obec S. a KN-C parcely č. 12091/14, trvalé trávne porasty o výmere 2571 m² zapísanom na LV č. XXX, k. ú. E., obec S..

3. Svoju žalobu odôvodnili tým, že žalovaní 1/ a 2/ sú podielovými spoluvlastníkmi pozemku zapísaného na LV č. XXX, k. ú. E., obec S., každý s výškou spoluvlastníckeho podielu 1, ku ktorému nadobudli vlastníctvo na základe dohody o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti registrovanej býv. Správou katastra Tvrdošín pod sp. zn.: V348/04. Žalovaný v rade 3/ je výlučným vlastníkom pozemku zapísaného na LV č. XXX, žalovaný v rade 4/ je výlučným vlastníkom pozemku zapísaného na LV č. XXX, žalovaná v rade 5/ je výlučnou vlastníčkou pozemku zapísaného na LV č. XXX, žalovaní v rade 6/ až 8/ sú podielovými spoluvlastníkmi pozemku zapísaného na LV č. XXX, každý s výškou spoluvlastníckeho podielu 1/3, žalovaný v rade 9/ je výlučným vlastníkom pozemku zapísaného na LV č. XXX a žalovaná v rade 10/ je výlučnou vlastníčkou pozemku zapísaného na LV č. XXX, ktoré pozemky sa nachádzajú v k. ú. E., obec S.. Vlastníctvo k predmetným pozemkom nadobudli žalovaní v rade 3/ až 10/ na základe kúpnej zmluvy registrovanej bývalou Správou katastra Tvrdošín pod sp. zn.: V293/07. Ďalej uviedli, že žalobnými návrhmi zo dňa 30.12.2013 podanými na Okresnom súde Námestovo a prejednávanými v ďalších konaniach sa žalobcovia domáhajú voči aktuálne zapísaným vlastníkom k nehnuteľnostiam - pozemkom KN-C parcely č. 12091/12, trvalé trávne porasty o výmere 2652 m² a KN-C č. 12091/20, ostatné plochy o výmere 169 m², KN-C č. 12091/19, trvalé trávne porasty o výmere 2328 m² a KN-C č. 12091/22, ostatné plochy o výmere 169 m², KN-C č. 12091/18, trvalé trávne porasty o výmere 3361 m² a KN-C č. 12091/21, ostatné plochy o výmere 169 m², zapísaným na LV č. XXX, XXX a XXX, pre k. ú. E., obec S. určenia vlastníckeho práva. Tieto nehnuteľnosti vznikli na základe geometrického plánu - GP č. 140/03, pričom predstavovali pôvodne pozemok KN-C parcela č. 12091/12, trvalé trávne porasty o výmere 8848 m². Na základe dohody o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti a zmluvy o zriadení vecného bremena zo dňa 20.02.2004 registrovanej bývalou Správou katastra Tvrdošín pod sp. zn.: V 348/2004, ktorej vklad bol do katastra nehnuteľností povolený dňa 15.07.2004 bol tento pozemok zaťažený vecným bremenom spočívajúcim v práve zriadenia cesty a práve prechodu v prospech vlastníkov pozemku - novovytvorených KN-C parciel č. 12091/13, trvalé trávne porasty o výmere 15281 m² a č. 12091/14, trvalé trávne porasty o výmere 15281 m², ktoré vznikli taktiež na základe predmetného geometrického plánu. Poukázali na to, že pozemok KN-C parcela č. 12091/14, trvalé trávne porasty o výmere 15281 m² bol na základe GP č. 31/2006 rozdelený a v súčasnosti predstavuje pozemky KN-C parcely č. 12091/26, 12091/25, 12091/24, 12091/23, 12091/27, 12091/14, spolu o výmere 15281 m², ktoré sú zapísané na predmetných LV v prospech žalovaných v rade 1/ až 10/ ako vlastníkov. Pozemok KN-C parcela č. 12091/13, trvalé trávne porasty o výmere 15281 m² ostal v katastri nehnuteľností bez zmeny. S poukazom na skutočnosti uvedené v predmetných žalobných návrhoch, neboli účastníci dohody o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti a zmluvy o zriadení vecného bremena reg. pod sp. zn.: V 348/2004 vlastníkami pozemku KN-C parcela č. 12091/12, trvalé trávne porasty o výmere 8848 m², a teda nemohli ani platne tento pozemok zaťažiť vecným bremenom spočívajúcim v práve zriadenia cesty a práve prechodu v prospech vlastníkov pozemkov KN-C parcely č. 12091/13 a 12091/14. Z uvedeného dôvodu potom s poukazom na ust. § 37 ods. 2 Občianskeho zákonníka je predmetná zmluva, ktorej vklad bol povolený pod V 348/2004 v časti zriadenia vecného bremena zaťažujúceho predmetný pozemok od počiatku absolútne neplatná. Naliehavý právny záujem na podaní tejto negatívnej určovacej žaloby žalobcovia preukazujú tak, že jedine určením, že nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom tejto žaloby nie sú zaťažené vecným bremenom možno vykonať v katastri nehnuteľností príslušný zápis tak, aby tento zodpovedal skutočnému právnemu stavu vecným bremenom zaťažených nehnuteľností. Aktívna legitímácia pre toto konanie žalobcom svedčí jednak ako potencionálnym podielovým spoluvlastníkom, ako aj potencionálnym dedičom po ich

právnej predchodkyni, určenia do dedičstva po ktorej patrí spoluvlastnícky podiel v nehnuteľnostiach zaťažených predmetným vecným bremenom. Zároveň žalobcovia navrhli, aby súd prerušil konanie do právoplatného skončenia konaní vedených na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 10C/60/2013, sp. zn. 10C/59/2013 a sp. zn. 5C/44/2013.

4. Žalovaní v rade 1/ až 7/, 9/ a 10/ (ďalej len „žalovaní“) vo svojich vyjadreniach k žalobe zhodne uviedli, že vzhľadom na skutočnosť, že v konaniach vedených na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 10C/60/2013, sp. zn. 10C/59/2013 a sp. zn. 10C/44/2013 (pozn. súdu, správne má byť 5C/44/2013) sa rieši otázka vlastníctva k nehnuteľnostiam pozemkov KN-C parciel č. 12091/12, 12091/20, 12091/19, 12091/22, 12091/18 a 12091/21 nesúhlasia so žalobou a je nepodstatné riešiť otázku o určenie, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené vecným bremenom.

5. Po podaní žaloby došlo dňa XX.XX.XXXX k úmrtiu žalobcu v rade 1/ a dňa XX.XX.XXXX k úmrtiu žalobcu v rade 3/, z ktorého dôvodu súd vydal uznesenie č. k. 2C/1/2014-205 zo dňa 03.06.2020, v ktorom rozhodol o pokračovaní v konaní s právnymi nástupcami pôvodných žalobcov označenými ako žalobca v rade 1a/ T. C., nar. XX.XX.XXXX a žalobcovia v rade 3a/ F. O., nar. XX.XX.XXXX, 3b/ mal. S. O., nar. XX.XX.XXXX, 3c/ mal. P. O., nar. XX.XX.XXXX a 3d/ mal. P. O., nar. XX.XX.XXXX. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 05.09.2020.

6. Súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 17.03.2021, na ktoré sa nedostavil žalovaný v rade 8/. Žalovaný v rade 8/ mal predvolanie na pojednávanie doručené na adresu evidovanú v registri obyvateľov, zásielku s predvolaním si neprevzal v odbernej lehote, a tak sa táto považuje za doručenú podľa § 111 ods. 3 CSP. Svoju neúčast' žalovaný v rade 8/ neospravedlnil, ani nepožiadal o odročenie pojednávania z vážneho dôvodu. Súd poukazuje na to, že súčasťou podania právneho zástupcu žalovaných, v ktorom oznámil prevzatie ich zastupovania v tomto konaní síce bola i plná moc žalovaného v rade 8/, táto však nebola ním vlastnoručne podpísaná a súdu v čase rozhodovania riadna plná moc na zastupovanie žalovaného v rade 8/ v tomto konaní predložená nebola. Z toho dôvodu súd plnú moc žalovaného v rade 8/ udelenú pre právneho zástupcu neakceptoval a pojednával v jeho neprítomnosti.

7. Právny zástupca žalobcov na pojednávaní zotrval na svojich doterajších skutkových a právnych vyjadreniach. Žalobcovia sa cítia byť vlastníckmi pozemkov vzhľadom na to, že sa vedú konania o určení vlastníckeho práva k pozemkom. Z tohto dôvodu žalobcovia mali za to, že je daný dôvod na prerušenie konania podľa § 164 CSP do skončenia konaní vedených na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 10C/596/2013, sp. zn. 10C/60/82013 a sp. zn. 5C/44/2013, keďže vyriešenie otázky vlastníctva v týchto konaniach má veľký význam pre rozhodovanie v tomto spore. Ďalej ich právny zástupca uviedol, že žalobcovia odôvodňujú svoje vlastnícke právo k nehnuteľnostiam od pôvodnej PKN parcely č. 7111 evidovanej v PK protokole č. 1160 pre k. ú. S., ktoré vlastnila ich právna predchodkyňa. Žalobcovia podali návrh v čase, kedy nebolo určené ich vlastnícke právo k nehnuteľnostiam aj z dôvodu opatrnosti, a to z obavy uplynutia vydržacej doby. Zároveň poukázal aj na názor Ústavného súdu SR vyslovený v náleze I. ÚS 510/2016 z 19.01.2021, o tom, že zásadu nemo plus iuris možno vo vzťahu k vlastníckemu právu skutočného vlastníka prelomiť len za celkom výnimočných okolností, pričom týmito celkom výnimočnými okolnosťami nie je iba spoliehanie sa na údaje katastra nehnuteľností a to práve z dôvodu, že materiálna publicita údajov katastra je vyjadrená v § 70 ods. 1 katastrálneho zákona, a teda platí pokiaľ sa nepreukáže opak. Prípadné dobromyseľné nadobudnutie vecného práva žalovaných v čase jeho zriadenia vychádzajúc len z údajov katastra nehnuteľností nie je dôvodom na to, aby im ako subjektom disponujúcim slabším právom bolo poskytnuté lepšie postavenie než skutočným vlastníkom. V prejednávanej veci vecné bremeno nebolo zriadené so súhlasom žalobcov ako skutočných vlastníkov, resp. právnych nástupcov skutočnej vlastníčky, a preto nebolo zriadené platne. Žalované vecné bremeno bolo právne zriadené až dohodou o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva, ktorej vklad bol povolený 15.07.2004 pod č. V 348/2004, preto neprichádza do úvahy ani vydržanie vecného bremena žalovanými, keďže žalobný návrh bol podaný 08.01.2014 teda ešte pred uplynutím desaťročnej vydržacej doby, ktorá by uplynula 15.07.2014. Právny zástupca žalobcov navrhol, v prípade ak je konajúci súd toho názoru, že nie je daný dôvod na prerušenie konania, aby žalobnému návrhu v celom rozsahu vyhovel a zaviazal žalovaných spoločne a nerozdielne k náhrade trov konania v rozsahu 100 %.

8. Právny zástupca žalovaných na pojednávaní uviedol, že považuje žalobný návrh za nedôvodný a žiadal ho v celom rozsahu zamietnuť. Poukázal na skutočnosť, že žalobcovia doteraz nepreukázali naliehavý právny záujem na podaní žaloby. Ich tvrdenie, že sa cítia byť spoluvlastníkmi predmetných pozemkov, nebolo v tomto spore preukázané. V konaniach, ktoré majú súvis s predmetom tohto sporu a v ktorých sa žalobcovia domáhajú určenia vlastníctva, resp. že predmetné pozemky patria do dedičstva po ich právnych predchodcov, (jedná sa hlavne o konanie vedené na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 5C/43/2013) je zrejmé, že nepreukázali dôvody uvedené v žalobe o určenie vlastníctva.

Ďalej zástupca žalovaných poukázal na nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 549/2015, ktorý konštatuje ochranu tých osôb ktoré robili právny úkon v dobrej viere a s dôverou v určitý jej stranou prezentovaný skutkový stav, navyše ak bol potvrdený útvarmi z verejnej, štátom vedenej evidencie, tak ho potom aprobuje aj príslušný orgán verejnej moci. Je tak zrejmé, že aj v prípade, že by žalobcom teoreticky svedčilo vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam, tak z titulu dobromyseľnosti užívania tohto vecného práva by žalovaným patrilo právo, ktoré sa im žalobcovia snažia popierať. Dobromyseľnosti žalovaných nasvedčuje nielen označený nález Ústavného súdu SR, ale aj právna úprava obsiahnutá v Občianskom zákonníku, pretože do podania žaloby na súd v tomto spore so započítaním si vydržacej doby právnych predchodcov žalovaných uplynula desaťročná doba. Táto je podrobne popísaná aj v konaní vedenom na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 5C/43/2013 ako aj v konaniach vedených na tom istom súde pod sp. zn. 10C/59/2013 a sp. zn. 10C/60/2013. Právny zástupca žalovaných mal za to, že ak tri znalecké posudky vykonané v označených konaniach, ktoré sa týkajú tej istej vecí sú nejednotné v pohľade na vlastníctvo, ktoré odôvodňujú hranicami parciel, tak potom nie je zrejmé, ako môžu byť žalovaní, ktorí nie sú odborníci v danej oblasti, schopní právne určiť toto vlastníctvo, ak nie tým, že sa budú spoliehať na zápisy príslušných orgánov verejnej moci - kataster nehnuteľností. Zároveň žiadal zamietnuť návrh žalobcov na prerušenie tohto konania do doby právoplatného skončenia vyššie uvedených konaní vedených na Okresnom súde Námestovo.

9. Z listu vlastníctva (ďalej aj „LV“) č. XXX, k. ú. E., obec S. vyplýva, že parcela evidovaná ako KN-C parc. č. 12091/13 je v podielovom spoluvlastníctve žalovaných v rade 1/ a 2/. Ako titul nadobudnutia nehnuteľnosti sa uvádza Dohoda o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti a zmluva o zriadení vecného bremena, V 348/04-101/04. Žalovaní v rade 3/ až 5/ sú výlučnými vlastníckymi pozemkov evidovaných na LV č. XXX, XXX, XXX, žalovaní v rade 6/ až 8/ podielovými spoluvlastníkmi pozemku nachádzajúcemu sa na LV č. XXX, žalovaný 9/ je výlučným vlastníkom pozemku evidovanom na LV č. XXX a žalovaný v rade 10/ pozemku evidovanom na LV č. XXX, ktoré pozemky sa nachádzajú v k. ú. E., obec S.. Jedná sa o pozemky KN-C parcely č. 12091/26, č. 12091/25, č. 12091/24, č. 12091/23, č. 12091/27 a č. 12091/14, spolu o výmere 15281 m², ktoré vznikli z parcely č. 12091/14, a to na základe GP č. 31/2006. Uvedené skutočnosti má súd preukázané z príslušných listov vlastníctva. Ako titul nadobudnutia nehnuteľnosti sa na všetkých listoch vlastníctva uvádza Kúpna zmluva, V 293/07-27/07.

10. Na základe GP č. 140/03 zo dňa 24.07.2003 došlo k rozdeleniu pôvodne pozemku označeného ako KN-C parc. č. 12091/12, trvalé trávne porasty o výmere 8 848 m² a k vzniku pozemkov KN-C parcely č. 12091/12, trvalé trávne porasty o výmere 2652 m² a č. 12091/20, ostatné plochy o výmere 169 m², zapísané na LV č. XXX, k. ú. E., obec S., ďalej k vzniku KN-C parcely č. 12091/19, trvalé trávne porasty o výmere 2328 m² a č. 12091/22, ostatné plochy o výmere 169 m², zapísané na LV č. XXX, k. ú. E., obec S. a KN-C parcely č. 12091/18, trvalé trávne porasty o výmere 3361 m² a č. 12091/21, ostatné plochy o výmere 169 m², zapísané na LV č. XXX, k. ú. E., obec S.. K predmetným pozemkom sa žalobcovia domáhajú určenia vlastníckeho práva, ktoré konania sú vedené na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 10C/60/2013, sp. zn. 10C/59/2013, a sp. zn. 5C/44/2013. Z uvedeného je zrejmé žalobcovia nie sú vedení ako vlastníci nehnuteľností, na ktorých bolo zriadené vecné bremeno spočívajúce v práve zriadenia cesty a práve prechodu v rozsahu vyznačenom na GP č. 140/03 zo dňa 24.07.2003 v prospech žalovaných.

11. Z priložených výpisov z LV súd prvej inštancie ďalej zistil, že na LV č. XXX, k. ú. E., obec S. je ako vlastníkom pozemkov registra C parc. č. 12091/12 a č. 12091/20 evidovaný Ing. U. N., nar. XX.XX.XXXX. Ako vlastníci pozemkov registra C parc. č. 12091/19 a č. 12091/22 evidovaných na LV č. XXX, k. ú. E., obec S. sú uvedení Q. E., nar. XX.XX.XXXX a P. E., rod. O., nar. XX.XX.XXXX a ako vlastníkom pozemkov registra C parc. č. 12091/18 a č. 12091/21 nachádzajúcich sa na LV č. XXX, k. ú. E., obec S. je evidovaná P. Q., rod. W., nar. XX.XX.XXXX.

12. Následne konajúci súd citoval ust. § 151n ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 137 písm. c) CSP, § 80 písm. c) OSP a tiež ust. § 470 ods. 1 a 2 CSP a konštatoval, že v konaní mal preukázané a medzi stranami nebolo sporné, že žalovaní sú vlastníckymi nehnuteľnosťami - pozemkami, zapísaných v k. ú. E., obec S. ako KN-C parcely č. 12091/13, trvalé trávne porasty (ďalej len ttp) o výmere 15281 m² na LV č. XXX, parcely č. 12091/26, ttp o výmere 2486 m² na LV č. XXX, parcely č. 12091/25, ttp o výmere 3739 m² na LV č. XXX, parcely č. 12091/24, ttp o výmere 1364 m² na LV č. XXX, parcely č. 12091/23, ttp o výmere 2619 m² na LV č. XXX, parcely č. 12091/27, ttp o výmere 2502 m² na LV č. XXX a parcely č. 12091/14, ttp o výmere 2571 m² na LV č. XXX. Taktiež nebolo sporné, že v prospech týchto nehnuteľností bolo zriadené vecné bremeno spočívajúce v práve zriadenia cesty a práve prechodu, a to na základe dohody o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti a

zmluvy o zriadení vecného bremena zo dňa 20.02.2004. Predmetná zmluva bola registrovaná bývalou Správou katastra Tvrdošín pod sp. zn.: V348/2004 a jej vklad do katastra nehnuteľností bol povolený dňa 15.07.2004.

13. Žalobcovia v konaní namietali platné zriadenie vecného bremena, tvrdiac, že účastníci dohody o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti a zmluvy o zriadení vecného bremena zo dňa 20.02.2004 neboli vlastníckmi pozemku KN-C parcela č. 12091/12. Dôvodom je skutočnosť, že sa cítia byť vlastníckmi nehnuteľností - pozemkov, ktoré boli zaťažené vecným bremenom, evidovaným v k. ú. E., obec S. na LV č. XXX, č. XXX a č. XXX. Jedná sa o pozemky KN-C parcely č. 12091/12, č. 12091/20, č. 12091/19, č. 12091/22, č. 12091/18 a č. 12091/21, ku ktorým sa žalobcovia domáhajú určenia vlastníctva žalobnými návrhmi podanými na Okresnom súde Námestovo dňa 30.12.2013, vedenými pod sp. zn. 10C/60/2013, sp. zn. 10C/59/2013 a sp. zn. 5C/44/2013. Zároveň okresný súd uviedol, že rozsudkom č. k. 5C/44/2013-641 zo dňa 27.10.2020 súd žalobu žalobcov zamietol. Vec nie je právoplatne skončená, nakoľko proti rozsudku podali žalobcovia odvolanie. Rovnako tak nie sú právoplatne skončené ani ďalšie dve konania vedené na Okresnom súde Námestovo, keďže v konaní vedenom pod sp. zn. 10C/60/2013 bol dňa 19.03.2021 vyhlásený rozsudok, ktorým súd žalobu zamietol a v konaní sp. zn. 10C/59/2013 je na deň 09.04.2021 vytýčený termín verejného vyhlásenia rozsudku.

14. Prvoinštančný súd sa v prvom rade zaoberal aktívnou vecnou legitímáciou žalobcov v tomto konaní. Poukázal pritom na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 29.06.2010 sp. zn. 2Cdo 205/2009 a tiež rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 31.10.2017 sp. zn. 6Co/110/2017 a konštatoval, že otázku vecnej legitímácie súd skúma ex offio v každom štádiu konania a nedostatok aktívnej či pasívnej vecnej legitímácie bez ďalšieho vždy vedie k zamietnutiu žaloby. V posudzovanej veci bolo teda povinnosťou žalobcov preukázať, že sú účastníkmi hmotnoprávneho vzťahu, z ktorého vyvodzovali žalobou uplatnený nárok.

15. Žalobcovia sa v tomto spore domáhali určenia, že pozemky uvedené v petite žaloby, evidované na LV č. XXX, XXX a XXX, pre k. ú. E., obec S. nie sú zaťažené vecným bremenom spočívajúcim v práve zriadenia cesty a prechodu k pozemkom, ktoré sú vo vlastníctve žalovaných. Jedná sa teda o vecné bremeno, ktoré pôsobí in rem. Z vecného bremena in rem vzniká právny vzťah, v ktorom subjektom povinnosti je vždy vlastníck zaťaženej nehnuteľnosti a oprávneným subjektom je vlastníck inej nehnuteľnosti, z ktorej sa právo zodpovedajúce vecnému bremenu vykonáva.

16. Zo súdneho spisu, najmä z výpisu z LV č. XXX, XXX a XXX mal však konajúci súd preukázané, že žalobcovia nie sú vlastníckmi uvedených pozemkov, teda pozemkov, ktoré boli zaťažené právom vyplývajúcim z vecného bremena, a ani vlastníckmi pozemkov evidovaných na LV č. XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX a XXX, v prospech ktorých bolo vecné bremeno zriadené. Tento stav existoval tak v čase podania žaloby na súd, ako aj v čase rozhodovania súdu v merite veci. Táto skutočnosť nebola sporná ani medzi stranami sporu, keďže žalobcovia sami uviedli, že sa na Okresnom súde Námestovo sa v iných konaniach ešte len domáhajú určenia vlastníctva k uvedeným pozemkom a žalobu v aktuálne prejednávanom spore podali na súd ako ich potencionálni vlastníck, a to najmä z obavy uplynutia zákonnej vydržacej doby.

17. Nakoľko žalobcovia nie sú evidovaní v katastri nehnuteľností ako vlastníck parcel, na ktorých bolo zriadené vecné bremeno, okresný súd dospel k záveru, že nie sú aktívne vecne legitímovaní na podanie žaloby o určenie, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené vecným bremenom, a preto ich žalobu zamietol.

18. Napokon súd prvej inštancie dodal, že žalobcovia požadovali v konaní vykonať dokazovanie oboznámením so znaleckým posudkom znalca Ing. Jána Šimuna č. 11/2019, ktorý sa nachádza v spise Okresného súdu Námestovo sp. zn. 10C/60/2013 ako aj geometrickými plánmi č. 140/03 zo dňa 24.07.2003 a č. 42/2008 zo dňa 08.09.2008 uvedenými v žalobnom návrhu. V tomto štádiu konania však súd nepovažoval za potrebné vykonať navrhnuté dôkazy, a to z dôvodu, že predmetom tohto konania nie je určenie vlastníckeho práva k pozemkom. Žalobcovia sa žalobou domáhajú určenia, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené vecným bremenom, teda existuje faktický stav, kedy vecné bremeno bolo zriadené medzi účastníkmi právneho vzťahu, ktorým svedčí ich vlastníctvo k pozemkom a ako také je aj zapísané v katastri nehnuteľností. Vykonanie predmetných dôkazov by preto neprispelo k rozhodovaniu súdu, keďže právny záver súdu o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcov by sa tým nezmenil.

19. Pokiaľ ide o návrh žalobcov na prerušenie konania do skončenia konaní vedených na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 10C/59/2013, 10C/60/2013 a 5C/44/2013, okresný súd nevzhladol dôvod na takýto postup, s odôvodnením, že prerušenie konania považoval za neúčelné a nehospodárne, vzhľadom na jeho dĺžku/trvanie. Žalobcovia totiž už v podanej žalobe, ale aj v priebehu tohto konania sami uvádzali, že žalobu podávajú len ako potencionálni vlastníck predmetných

nehnutelností, keďže v iných súdnych konaniach, (v ktorých podali žaloby ešte pred podaním žaloby v aktuálnej sporovej veci, sa domáhajú určenia vlastníckeho práva k týmto pozemkom. Ako už bolo uvedené vyššie, uvedené konania nie sú doposiaľ právoplatne skončené a možno predpokladať, že proti meritórnym rozhodnutiam súdu bude podané odvolanie, či už zo strany žalobcov alebo žalovaných tak, ako to bolo v konaní sp. zn. 5C/44/2013. Naviac, v prípade ak by v budúcnosti bolo právoplatne rozhodnuté o vlastníckom práve žalobcov k nehnuteľnostiam, na ktorých bolo zriadené vecné bremeno, zamietnutie tejto žaloby neznamená, že sa žalobcovia ako vlastníci nehnuteľností nebudú môcť svojho práva domáhať súdnou cestou. Pokiaľ žalobcovia poukazovali na to, že žalobu podali iba z opatrnosti, aby nedošlo k vydržaniu práva vecného bremena žalovanými, konajúci súd uviedol, že žalobcovia podali žalobu na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zaťaženým vecným bremenom, a teda žalovaní už po podaní tejto žaloby mali vedomosť o tom, že zmluvu, ktorou bolo zrušené podielové spoluvlastníctvo a zriadené právo vecného bremena podľa tvrdení žalobcov neuzatvorili s vlastníkmi týchto nehnuteľností a preto už v tomto období nemôžu poukazovať na svoju dobromyseľnosť.

20. Na záver okresný súd poukázal na skutočnosť, že v prejednávanej veci ide o negatívnu určovaciu žalobu, na ktorej v zmysle § 80 písm. c) O. s. p. platného v čase podania žaloby, ale tiež v zmysle § 137 písm. c) CSP platného v súčasnosti je potrebné preukázať naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Naliehavosť správneho záujmu spravidla nie je daná vtedy, ak požadované určenie má povahu len predbežnej otázky k posúdeniu, či tu je alebo nie je právny vzťah alebo právo. V prejednávanej veci je podstatná otázka určenia vlastníckeho práva žalobcov k nehnuteľnostiam zaťaženým vecným bremenom. Až potom, ako budú v prípade úspechu vlastníckej žaloby žalobcovia zapísaní ako vlastníci sporných nehnuteľností a nedôjde k dohode so žalovanými vo vzťahu k vecnému bremenom, môžu mať naliehavý právny záujem na negatívnej určovacej žalobe.

21. O nároku na náhradu trov konania okresný súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, a žalovaným, ktorí boli v spore úspešní v celom rozsahu priznal proti neúspešným žalobcom nárok na plnú náhradu trov konania. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania pritom bral súd do úvahy skutočnosť, že žalovanému v rade 8/ z obsahu spisu žiadne trovy konania nevznikli, keďže tento sa v konaní nevyjadroval a ani nebol zastúpený právnym zástupcom a preto mu náhradu trov konania nepriznal a túto priznal len žalovaným v rade 1/ až 7/ a 9/ a 10/. O výške náhrady trov konania rozhodne súdny úradník samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

22. Proti tomuto rozsudku podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobcovia, a to proti jeho výrokom I., II. a III., ktorí sa domáhali jeho zrušenia a vrátenia veci okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

23. Podľa názoru odvolateľov napadnuté rozhodnutie tak do merita veci, ako aj v otázke prerušenia konania vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobcovia totiž preukázali (kópiami podaných žalobných návrhov), že ešte pred podaním žaloby v aktuálne prejednávanej veci podali na súd žaloby o určenie vlastníckeho práva, resp. určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva vo vzťahu ku všetkým nehnuteľnostiam - pozemkom, v prospech ktorých sa v tomto spore domáhajú určenia, že tieto nie sú zaťažené vecným bremenom. Uvedené napokon nepriamo konštatuje aj okresný súd v napadnutom rozhodnutí. Otázka existencie vlastníckeho práva bola teda hlavnou otázkou, ktorej posúdenie (vyriešenie) malo podstatný vplyv pre rozhodnutie v tomto spore. Týmto je teda splnená prvá podmienka ust. § 164 CSP, t. j. že na súde sa vedie iné konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať (a podľa názoru odvolateľov jednoznačne má) význam pre rozhodnutie súdu v tomto spore. Súd prvej inštancie teda nepostupoval dôsledne, keď toto konanie neprerušil, resp. zamietol návrh žalobcov na prerušenie konania, (ktoré oni sami navrhovali ešte v samotnej žalobe a následne aj v podaní z 01.02.2021), a neurobil ani iné vhodné opatrenia tak, ako mu to ukladá ust. § 164 CSP. Žalobcovia zotrvali na názore, že v posudzovanom prípade boli splnené zákonné podmienky na prerušenie konania, a to až do právoplatného skončenia konaní vedených Okresným súdom Námestovo pod sp. zn. 5C/44/2013, sp. zn. 10C/59/2013 a sp. zn. 10C/60/2013. Je zrejmé, že prerušenie konania by v tomto prípade bolo účelné, nakoľko by žalobcom umožnilo (v prípade vyhovenia ich žalobám o určenie vlastníckeho práva) následne meritórne posúdiť dôvodnosť ich žaloby (aktívnu vecnú legitímáciu) v tomto spore a tým im poskytnúť konštruktívne spravodlivé súdne konanie. Zároveň žalobcovia prezentovali názor, že podľa nich nie je účelný a želaný stav, aby následne (po prípadnom vyhovení žalôb, čo do určenia vlastníckeho práva) boli nútení podávať novú žalobu, čo do existencie vecného bremena a opätovne tým iniciovali nové súdne konania, najmä za situácie, ak súdne konanie v tejto veci už bolo raz začaté. Práve preto bolo účelné aktuálne sporové konanie prerušiť a počkať, až kým sa právoplatne vyrieši otázka, ktorá má jednoznačne vplyv na rozhodovanie v tomto spore. Až následne sa s konečnou splatnosťou môže vyriešiť otázka, ktorá je predmetom tohto sporu (t. j. určenie,

či pozemky sú/nie sú zaťažené vecným bremenom). Súdy by totiž za splnenia podmienok mali hľadať spôsob, ako vec meritórne posúdiť, a nie ako sa veci procesne „zbaviť“. Žalobcovia súdu prvej inštancie jednoznačne prezentovali dôvod podania tejto žaloby už v roku 2014, ktorej cieľom bolo prerušenie plynutia vydržacej doby na strane žalovaných. Ak by žalobcovia žalobu podali až po niekoľkých rokoch, t. j. po tom, ako by sa úspešne domohli určenia svojho vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam a v konaní by riadne nepokračovali, žalovaní by sa mohli neskôr brániť vydržaním práva zodpovedajúceho vecnému bremenu vo vzťahu týmito nehnuteľnosťami. Jednoducho povedané, inú možnosť ako podanie tejto žaloby de facto vopred žalobcovia ani nemali. Prerušenie konania v zmysle ust. § 164 CSP by teda v posudzovanom prípade bolo aj účelné a najmä súladné so základným ústavným právom - právom na spravodlivé súdne konanie. Čo do nároku na náhradu trov konania ako výroku nadväzujúceho na výroky I. a II. napadnutého rozsudku, je rozsudok okresného súdu vzhľadom na nezákonnosť výrokov I. a II. taktiež nesprávny a nezákonný rozhodnutím.

24. Žalovaní vo svojom vyjadrení navrhli rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť. Súčasne si uplatnili voči žalobcom náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

25. Uviedli, že odvolanie žalobcov považujú za nedôvodné, keďže rozhodnutie súdu prvej inštancie je správne. Okresný súd v konaní správne odôvodnil zamietnutie žaloby. Zároveň žalovaní prezentovali názor, že na strane žalobcov nie je aktívna vecná legitímácia ani naliehavý právny záujem na požadovanom určení.

26. Ďalšie podania strán sporu v rámci odvolacieho konania neboli produkované.

27. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 385 ods. 1 a contrario toto rozhodnutie v zmysle § 389 ods. 1 písm. b), c) CSP a § 389 ods. 2 CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a odvolanie žalobcov proti jeho výroku II. podľa § 386 písm. c) CSP odmietol.

28. Vo vzťahu k výroku II. odvolací súd uvádza:

29. V zmysle ust. § 355 ods. 2 CSP, proti uzneseniu súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie, ak to zákon pripúšťa.

30. Podľa ust. § 386 písm. c) CSP odvolací súd odmietne odvolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné.

31. V prejednávanej veci podala žalovaná odvolanie proti uzneseniu súdu prvej inštancie, ktorým súd zamietol jej návrh na prerušenie konania. S poukazom na znenie ust. § 355 ods. 2 CSP odvolací súd skúmal, či zákon proti takémuto rozhodnutiu odvolanie pripúšťa.

32. V ustanovení § 357 CSP zákonodarca jednoznačne špecifikoval prípady, v ktorých je odvolanie proti uzneseniu súdu prvej inštancie v súvislosti s prerušením konania prípustné. Dôvody pre prerušenie konania sú upravené v § 162 až § 164 CSP. Prerušenie konania len z niektorých z nich však zakladá prípustnosť odvolania. Tieto prípady sú uvedené v § 357 písm. n) CSP. V týchto prípadoch proti uzneseniu o prerušení konania zákon pripúšťa odvolanie bez ohľadu na to, či bolo uznesenie vydané na návrh alebo bez návrhu. Ak bol však podaný návrh na prerušenie konania a súd mu nevyhovel, nie je proti zamietavému uzneseniu prípustné odvolanie podľa § 357 písm. n) CSP. V danej súvislosti odvolací súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Obo 15/2018 zo dňa 04. decembra 2018.

33. Zároveň odvolací súd dodáva, že na neprípustnosti odvolania proti predmetnému uzneseniu nič nemení ani skutočnosť, že strany sporu boli okresným súdom v napadnutom rozsudku poučené o možnosti podať proti nemu odvolanie. Ani skutočnosť, že súd prvej inštancie nesprávne poučil účastníkov konania o prípustnosti opravného prostriedku proti napadnutému uzneseniu nezakladá ich procesnú legitímáciu jeho uplatnenia, keďže jeho prípustnosť je ex lege vylúčená. Civilný sporový poriadok v ust. § 362 ods. 3 poskytuje stranám ochranu iba v prípade nesprávneho poučenia o neprípustnosti odvolania, ktorá spočíva v tom, že odvolateľ je oprávnený podať odvolanie v zákonom

predĺženej trojmesačnej lehote plynúcej od doručenia odvolaním napadnuteľného rozhodnutia čo však nie je situácia, ktorá vznikla v danom prípade.

34. Z uvedeného dôvodu odvolací súd odvolanie žalobcov proti výroku II. o zamietnutí ich návrhu na prerušenie konania postupom podľa § 386 písm. c) CSP o d m i e t o l .

35. Vo vzťahu k rozhodnutiu odvolacieho súdu o zrušení rozsudku okresného súdu v celom jeho rozsahu a vrátení veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie odvolací súd uvádza, že napriek tomu, že odvolanie žalobcov proti výroku II. napadnutého rozsudku odmietol, (keďže proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na prerušenie konania odvolanie nie je prípustné), rozsudok okresného súdu zrušil aj vo výroku II., a to postupom podľa § 389 ods. 2 CSP. Osobitným dôvodom na zrušenie rozhodnutia vo veci samej je úspešné uplatnenie odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 2 CSP. Ide tu o situáciu, ak rozhodnutiu vo veci samej predchádzalo vydanie právoplatného uznesenia procesnej povahy, ktoré je postihnuté niektorou z vád zakladajúcich odvolací dôvod podľa § 365 ods. 2 CSP. V danom prípade odvolatelia preukázali súdu vecnú súvislosť medzi napadnutým rozhodnutím vo veci samej a právoplatným uznesením, o ktorom odvolatelia tvrdia, že je postihnuté niektorou z odvolacích vád. Táto vada uznesenia (zahnutého do výroku II. napadnutého rozsudku) zároveň mala vplyv na vecnú správnosť meritórneho rozhodnutia okresného súdu. Z dikcie ustanovenia § 365 ods. 2 CSP sa dá vyvodiť, že pôjde najmä o právoplatné uznesenie, ktoré nebolo napadnuté odvolaním, inak by bola vada uznesenia preskúmaná v odvolacom konaní, no pôjde aj o uznesenie, proti ktorému zákon odvolanie nepripúšťa tak, ako je to v aktuálne prejednávanej veci.

36. Podľa ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

37. Základné právo na spravodlivý proces je najvýznamnejším interpretačným hľadiskom pre všetky procesné poriadky ustanovené zákonom. Z toho vyplýva ústavná povinnosť každého všeobecného súdu vykladať a používať procesné normy, ktoré sú obsahom procesných poriadkov ustanovených zákonom v súlade s princípmi a s obsahom základného práva na spravodlivý proces. Okrem toho je táto interpretácia a aplikácia povinná rešpektovať princíp materiálneho právneho štátu, a teda materiálne chápanie spravodlivosti tak, ako to je vyjadrené v čl. 1 ods. 1 ústavy. Obsah základného práva na spravodlivý proces je pomerne zložito štruktúrovaný a ako to potvrdzuje aj judikatúra ústavného súdu, patrí do neho viaceré samostatných subjektívnych práv a princípov, ktoré sú buď konkrétne (verejnosť konania, konanie bez zbytočných prietahov, právo na nezávislý a nestranný súd), alebo v zásade abstraktné riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, predvídateľnosť rozhodnutia, zákaz svojvoľného postupu súdu a ďalšie.

38. Podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

39. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

40. Pokiaľ sa súd prvej inštancie dopustí omylu v právnom posúdení veci pre chybnú interpretáciu právnej normy a z tohto dôvodu nedostatočne zistí skutkový stav, nemožno konštatovať, že konajúci súd splnil ústavnú a zákonnú povinnosť garantovať obsah základného práva na súdnu ochranu. Uvedený postup prvoinštančného súdu, ktorý je potrebné považovať za chybný, nemožno naprávať pred súdom vyššej inštancie (t. j. aj odvolacím súdom), ale je potrebné, aby bolo rozhodnutie prvoinštančného súdu, vydané na základe takto vykonaného (chybného postupu), zrušené a vec vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a na to nadväzujúce nové meritórne rozhodnutie.

41. Primárne krajský súd poukazuje na to, že nepovažuje za správny postup súdu prvej inštancie v tomto spore, ktorý rozhodol o zamietnutí návrhu žalobcov na prerušenie konania, napriek tomu, že na Okresnom súde Námestovo prebiehajú konania (sp. zn. 5C/44/2013, sp. zn. 10C/60/2013 a sp. zn. 10C/59/2013), v ktorých sa rieši otázka, či žalobcovia sú/nie sú vlastníckmi nehnuteľnosťí, (ku ktorým sa

v tomto spore domáhajú určenia, že predmetné nehnuteľnosti nie sú zaťažené vecným bremenom). Ani jedno z týchto konaní doposiaľ nie je právoplatne skončené. Zároveň je nepochybné, že výsledok každej označenej sporovej veci môže mať význam pre rozhodnutie súdu v aktuálnej sporovej veci. Žalobcovia v žalobe i vo svojom podaní zo dňa 01.02.2021 jednoznačne poukázali na existenciu dôvodov prerušenia tohto konania podľa § 164 CSP, pričom ani jedno z vyššie označených troch sporových konaní nie je doposiaľ právoplatne skončené. Možno sa stotožniť s názorom odvolateľov, že v tomto prípade by bolo prerušenie konania účelné, nakoľko v prípade úspechu žalobcov v označených sporoch, by súd mohol meritórne posúdiť dôvodnosť ich žaloby v tomto spore a zároveň by tak žalobcovia zabránili tomu, aby žalovaní mohli vydržať právo zodpovedajúce vecnému bremenu k sporným nehnuteľnostiam. Je zrejmé, že žalobcovia podaním tejto žaloby zabránili ďalšiemu plynutiu vydržacej doby na strane žalovaných. Využili tak efektívny prostriedok na ochranu svojich práv a právom chránených záujmov. Z uvedených dôvodov postup súdu prvej inštancie, ktorý ich návrhu na prerušenie konania nevyhovelo, nemožno považovať za správny. Netreba opomínať fakt, že až po právoplatnom skončení označených súdnych sporov bude zrejmé, či žalobcovia sú, alebo nie sú v tomto spore aktívne vecne legitimovaní. Ak však súd prvej inštancie nechcel konanie v tejto veci prerušiť, nič mu nebránilo, aby si otázku vlastníckeho práva žalobcov k sporným nehnuteľnostiam posúdil sám v tomto spore. V označených sporoch však nie je úplne identický okruh strán sporu ako v prejednávanej veci. Práve v takýchto prípadoch by mal konajúci súd postupovať veľmi citlivo, pretože výsledok konaní, v ktorých sa rieši otázka majúca podstatný vplyv a význam na rozhodnutie súdu v tomto spore, môže podstatne zmeniť jeho rozhodnutie vo veci samej. Zároveň je nutné zdôrazniť, že nie je žiaduce, aby súd v rôznych konaniach rozhodol o totožnej otázke na podklade tých istých skutkových okolností odlišne, nakoľko to významným spôsobom oslabuje princíp právnej istoty. Odlišné závery súdov v otázke vlastníckeho práva sporných nehnuteľností by zakladali pre sporovú stranu dôvod pre prípustnosť žaloby na obnovu konania, čo by tiež mohlo byť v rozpore so zásadou hospodárnosti konania. Bez vyriešenia otázky, ktorá má význam pre rozhodnutie tohto sporu a ktorá je riešená v iných konaniach na Okresnom súde Námestovo, t. j. otázky, či žalobcovia sú/nie sú vlastníckymi sporných nehnuteľností sú preto závery okresného súdu predčasné a z toho pramení i nesprávne právne posúdenie tejto veci.

42. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu) alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou súdneho konania (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo 205/2009 zo dňa 29.06.2010). Vecná legitímácia vyjadruje postavenie účastníka konania (teraz strany sporu) v hmotnoprávnom vzťahu (niekedy aj v procesnoprávnom vzťahu), ktoré v konečnom dôsledku vedie k úspechu alebo neúspechu v konaní. Účastník konania, ktorý je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti (záväzku), má pasívnu legitímáciu. Vecná legitímácia sa na začiatku konania tvrdí. Súd žalobe vyhovie len vtedy, ak žalobca žaluje osobu, ktorá je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti. Ak sa to v konaní nedokáže, súd žalobu zamietne so záverom o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného bez ohľadu na prípadné zistenie, že nositeľom pasívnej vecnej legitímácie je iný subjekt, ktorého ale žalobca za žalovaného neoznačil (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo 214/2011 zo dňa 18.01.2012).

43. V zmysle § 137 písm. c) CSP, žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je, alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

44. Z uvedených dôvodov odvolací súd pred svojím rozhodovaním v aktuálnom spore zisťoval aktuálny stav konaní vedených na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 5C/44/2013, sp. zn. 10C/60/2013 a sp. zn. 10C/59/2013. V spore sp. zn. 10C/59/2013 okresný súd rozhodol rozsudkom č. k. 10C/59/2013-628 zo dňa 08. apríla 2021 tak, že žalobu o určenie vlastníckeho práva a o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva, zamietol. Následne dňa 27. apríla 2021 vydal dopĺňací rozsudok č. k. 10C/59/2013-657. Proti uvedeným rozhodnutiam podali žalobcovia odvolanie, o ktorých Krajský súd v Žiline (v odvolacích veciach sp. zn. 7Co/74/2021 a sp. zn. 7Co/75/2021) doposiaľ nerozhodol. Vo veci Okresného súdu Námestovo sp. zn. 10C/60/2013 bol vydaný rozsudok č. k. 10C/60/2013-506 zo dňa 19. marca 2021, ktorým súd žaloba žalobcov tiež zamietol. Proti uvedenému rozhodnutiu podali žalobcovia odvolanie, vec nebola do času rozhodovania odvolacieho súdu predložená Krajskému súdu v Žiline na rozhodnutie o podanom opravnom prostriedku. Rovnako vo veci Okresného súdu Námestovo sp. zn. 5C/44/2013 bol dňa 27. októbra 2020 vydaný rozsudok č. k. 5C/44/2013-641, proti ktorému podali žalobcovia odvolanie.

Uvedené odvolacie konanie je aktuálne vedené na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 6Co/84/2021, ktoré tiež nie je právoplatne skončené.

45. Určovací návrh (žaloba) spočívajúca v tom, že nehnuteľnosti nie sú zaťažené vecným bremenom, môže podať (je vecne legitimovaný) len ten, koho práv a povinností sa takéto určenie týka. Takouto osobou môže byť len ten, kto je spoluvlastníkom sporných nehnuteľností. Práve preto, že vo vyššie označených sporových veciach Okresného súdu Námestovo (sp. zn. 10C/60/2013, sp. zn. 10C/59/2013 a sp. zn. 5C/44/2013) nie je konanie právoplatne skončené, záver súdu prvej inštancie o nedostatku aktívnej vecnej legitimácie na strane žalobcov a v dôsledku toho i absencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení je predčasný. Ak za popísanej situácie súd prvej inštancie rozhodol o zamietnutí návrhu žalobcov na prerušenie konania do právoplatného skončenia konaní vedených na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 5C/44/2013, sp. zn. 10C/59/2013 a sp. zn. 10C/60/2013, odňal žalobcom právo na spravodlivý proces.

46. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b), c) a ods. 2 vo veci samej (t. j. vo výroku I.), vo výroku II. o zamietnutí návrhu žalobcov na prerušenie konania a tiež v závislých výrokoch III. a IV. o trovách konania, zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

47. V ďalšom konaní okresný súd primárne opätovne posúdi návrh žalobcov na prerušenie konania, a to s ohľadom na aktuálny stav konaní vedených na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 5C/44/2013, sp. zn. 10C/59/2013 a sp. zn. 10C/60/2013. Až po právoplatnom skončení označených konaní je totiž možné opätovne posúdiť otázku naliehavého právneho záujmu žalobcov na požadovanom určení vo väzbe na ich aktívnu vecnú legitimáciu v spore. Následne na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 1 CSP) opätovne posúdi nárok žalobcov uplatnený žalobou.

48. V nadväznosti na rozhodnutie vo veci samej okresný súd opätovne rozhodne aj o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania, a tiež o nároku na náhradu trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

49. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné

uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).